

LO CRIT SE LA PAURIA.

SETMANARI TRADICIONALISTA ILUSTRAT.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ :

BARCELONA, 6 mesos . . .	3 pessetas.
PROVINCIAS, 6 > . . .	3·75 »
> Un any. . . .	7·50 »

ULTRAMAR Y EXTRANGER.

Un any.	15 pesetas.
-----------------	-------------

■ NÚMERO CORRENT: 10 CÉNTIMS.

ADMINISTRACIÓ :

PALLA, 31, LLIBRERÍA
LA PROPAGANDA CATALANA

25 exemplars: 2 pessetas.

NÚMERO ATRASSAT: 15 CÉNTIMS.

A Altesa Real l' Infant Don Alfons de Borbon Austria de Este, nasqué en Londres lo dia 12 de Setembre de 1849.

Sos primers anys, ó sia desde 1851 á 1859, los passà en Módena, y després visqué sempre en Austria.

Al cumplir 18 anys, va allistar-se com à zuavo en l' exèrcit de Pio IX. comensant son servei en lo dia 29 de Juny de 1868, com à soldat ras, puig no volgué acceptar l' empleo que l' hi oferia 'l Papa.

Transcorreguts alguns mesos va ser nombrat cabo y després sargento, y en la primavera del 1869, Alférez.

Quan la cayguda de Roma l' dia 20 de Setembre de 1870, sols dos companyías de Zuavos varen defensar la Porta Pía contra l' atach de tot l' exèrcit italià, y Don Alfons va resistir hasta l' últim moment al devant de sa companyia.

Fet presoner de guerra y escapat gràcias á una estratagemma tornà a Graz, prop de sa Mare Donya Beatriz.

Lo 26 d' Abril de 1871 va casarse en lo castell de Heubach (Baviera) ab l' Infanta Donya María de las Neus de Braganza, filla del difunt Rey de Portugal, Don Miquel.

En 23 d' Abril de 1871, Don Alfons va ser nombrat per Don Carlos General en Jefe del exèrcit de Catalunya, y entrà en territori espanyol lo dia 30 de Desembre de 1872, acompañat de sa augusta Esposa.

D. ALFONS DE BORBON.

Varen trobarse en l' atach y presa de Ripoll, en l' acció de Campdevànol, en la presa de Berga, atach de Puigcerdà, foch de Calaf, atach de Sanahuja, foch de Santa Maria de Oló, acció de Oristà y de Prats de Llusanés, acció d' Alpens, en l' atach y presa d' Iguaada, atachs de Caldas de Montbuy y de Berga, foch de Balsareny, acció de Casserras, atach y presa de Tortellà, foch d' Argelaguer y molts altres que fora interminable citar. Las correspondents fetxas de las citadas accions y molts altres detalls se poden veure en la interessantíssima obra *Album de Personajes Carlistas*.

Passant per Fransa anà Don Alfons al Nort á conferenciar ab Don Carlos, y al tornar trobant-se ja prop la frontera, veié en gran perill sa vida, lo mateix que sa Esposa, per la alevosia d' alguns voluntaris liberal de Puigcerdà que intentaren assassinarlos.

Designat pera l' mando del exèrcit del Centro, organisà la célebre expedició de 'n Lozano, y atacá la ciutat de Teruel.

Acabada la guerra, Don Alfons regresà á Austria, ahont, en la població de Graz resideix actualment ab sa Esposa, en espera de dies de major ventura pera la causa catòlica espanyola.

Celebra l' seu sant en lo pròxim 23 del present mes, y per aqueix motiu, Lo CRIT DE LA PATRIA l' hi envia la expressió de son respectuós homenatje; com també à la Filla dels Srs. Duchs de Madrid, Donya Elvira de Borbon, quals dijas celebra dos després que Don Alfons, ó sia l' 25 del mateix Janer.

Los prelats tots de l' Iglesia espanyola, declaran en preciós, eloquentíssim y valent escrit sa inquebrantable adhesió á las ensenyansas del Vicari de Jesucrist, y protestan ab forta y energica veu, evocant lo fatidich só del canó destructor que obrí bretxa en la Porta Pía, contra l' indigne despullament portat á cap per l' anomenat gobern d' Italia...

No 'ns cansarém de repetirho; jamay 'ls catòlichs espanyols podíam esperar tal unitat de miras y de pensament.

Per aixó hem dit que 'l triunfo obtingut era gran, molt gran, inmensament gran...

Y tot degut sens dupte á la campanya dels intransigents, que per lo vist hem lograt convencer á aquells que avans nos combatíen, de la necessitat d' unirse las personas de bona voluntat pera retornar á l' Iglesia 'l poder y furs de que fou injustament despullada.

¡ Oh forsa de nostra propaganda ! Per últim nos hem imposat...

Mes, ben mirada la cosa, de poch servím los que com á millor títul volém lo d' intransigents; sens nosaltres s' ha portat á efecte tan maravillós é impensat acte. Pera res s' ha necessitat de nostra cooperació, ni pera las peregrinacions, que també sens nosaltres s' han realisat, y ab lo lluhiment que sempre han tingut y tendrán las que no contin ab nostre element, que sols serveix de perturbació impidint

lo bon órdre y la organisació (que tan admirables son ahont nosaltres no 'ns trobém), ni pera las adhessions y ofrenas ; pera res enterament nos tenen que menester los que en admirable y santa unió acaban d' oferir al Papa son valiment y sa estimació pera tot lo que convinxi al be de l' Iglesia.

Tot lo que deixém dit es exacte, preciós, admirable, sublim y diví ; satisfet pot estar lo Sant Pare ; quasi té quant necessita ; un pas més, y veurá, realisat son legítim y just desitj de recobrar lo poder temporal.

Un pas més, repetí, y 'l triunfo de l' Iglesia es segú.

Pero aqueix pas no ha de donarlo Lleó XIII, sino 'ls que ab tal entusiasme y amor acaban de felicitarlo.

Y donarán aqueix pas lo dia en que tradueixin en fets las sevas promeses y demostrin que no s' han reduhit sos obsequis y oferiments á una fórmula de pura cortesía... ó de conveniencia en alguns.

Llavoras, quan fassin evident que no es patrimoni exclusiu dels intransigents lo sacrifici y l' abnegació, llavoras quedarán demostrats ab tota certesa nostre poch valer y escassa significació.

Poch, poquíssim es lo que falta; pero mentres no completin ab aqueix poch la obra co-

mensada , resultará que en uns están las promesas, y en los altres las obras.

Que es la pura , exactíssima , complerta é indubitable vritat.

F. de P. O.

SOBRE 'L MATEIX TEMA.

En l' últim número de la preciosíssima revista *Mensajero del Sagrado Corazon de Jesús*, s' hi llegeix lo següent párrafo, que es la comprobació de quan en l' anterior article deixém indicat.

Tractant de las festas del Jubileo de S. S., fa aquesta exactísima consideració:

«Se dice que se ha visto en esta ocasión á la Reina de Bélgica, á las REGENTES de Baviera y de ESPAÑA, á las Archiduquesas de Austria y hasta á las Princesas de Saboya bordando ri-quísimos ornamentos. Bien empleadas han estando esas manos reales: también en semejantes labores, aunque más humildes, se emplearon las manos de la Reina de cielos y tierra María Santísima. *Mucho agradece, sin duda, esos regios obsequios León XIII, pero seguros estamos que HUBIERA AGRADECIDO MUCHO MÁS EL QUE A SUS PADRES, Á SUS ESPOSOS, Á SUS HIJOS, Á SUS HERMANOS HUBIESEN DICHO ESAS AUGUSTAS SEÑORAS UNA FRASE, ESTA FRASE TAN SOLO: ¡EL PADRE DE TODOS, NUESTRO PADRE, ESTÁ PRESO!*

»Possible es que esta frase se haya dicho, pero no es probable: no se habrán atrevido quizás por no disgustar á sus hermanos, á sus hijos, á sus esposos, á sus padres; por no oir quizás de sus labios que NO ES LO MISMO RORDAR CA-SULLAS QUE DEVOLVER REINOS!«

Ni lo mateix posar una firma á un missatje dirigit al Papa que exposarse á un disgust ab certas entitats, procurant ferlas cumplir ab sos debers d' equitat y de justicia.

No hi ha que negar que la política en certas esferas es del tot oportunista y de propia conveniencia.

¿QUE SERÁ?

Ha cridat la atenció de moltíssimas persones lo fet de no formar part en cap de las comissions últimament designadas pera la pròxima peregrinació diocessana á Roma, lo reverent Dr. Sardá, y també lo de que no figurés entre las mateixas lo nom de una tan católica y excelent publicació com *La Revista Popular*, habenthí en cambi lo de periódichs tan mestissons y tan lliberals com lo *Diario de Barcelona* y *La Dinastía*.

¿Qué será?

Aixó es lo que convindría saber pera aclarir certs punts foscós.

¿COM HO FARÉ?

ESCRIT HUMORÍSTICH... Y D' ALIMENT.

Tinch ganas de escriurer un article, y no sé cóm ferho; es dir, lo modo de ferlo ja 'l sé, lo que ignoro encara es lo tema que haig de pendrer pera desfogar lo despit y l' implacable enuig de que dias ha estich possehit. No se sobre qui caurá la garrotada, pero ha de caurer. ¿Parlaré de conservadors? Mala pesta; ja estich guipant la vista que m' fa aquell *Gueto* del carrer de las Tapias. Voldría descriurer sa *arrogant* y *noble* figura, pero m' recordo que un ilustre poeta que jo conech de nom y de vista ho fará meller. Deixemho, donchs, per ell y callém nosaltres:

«En Barcelona te la mestissalla
Un Jefe ilustre anomenat lo *Gueto*;
Sech, llarch y prim, te un peu á la mortalla,
Du un tapa-bocas que es del fret un reto
Y unas ulleras... por de la canalla;
Mirau sa fatxa al pronunciar un *veto*:
Lo dit allarga, lo seu coll estira,
Crida... s'escanya... cau... y no respira.
L' *Estat major* que ab ansia l' vitoreja
Son quatre lliberals de trajo negra.
L' un sense ser *llanut llanas* enveja;
Ab *balas rasas* l' altre fa la festa;

L' altre es un *gat* que 'l guitarró punteja;
L' altre en las *ribas* prólechs sermoneja;
Y 'ls quatre junts se n' arma gran camorra
Quan algun tall per la cassola corra.

Vet' aquí que volguent lo poeta parlar de conservadors, s' ba despenyat parlantnos de mestissons. No es estrany; hi ha tanta igualtat entre mestissons y conservadors, com diferencia entre aquéstos y las personas. Y vet' aquí que no sapiguent jo sobre qui fer caurer la garrotada, lo poeta m' ha donat tema, més ben dit, l' objecte.

¡Parlar de mestissons! casi no m' atreveixo á prosseguir; perque parlar de mestisos es parlar de lo pitjor, de lo més dolent, y que no pot profitarse; de lo que volent agradar á tots, á tots disgusta; de lo que es res y res significa; en si, parlar de mestissons es parlar de m...i-seria.

Pero ja que hem comensat acabém. Lo mesticisme, que no ha pogut fer forrolla ni en lo terreno religiós ni en lo politich, ha procurat escamparse y fer vía en los altres terrenos; desde l' terreno de la vergonya fins al dels aliements.

En lo primer ¿qué dirém, sino que sols per un plat d' arrós han girat la casaca més vegadas que no compta estrellas lo cel y granets de sorra las riberas? y en lo segón ¿quina cosa hi

ha hagut que no s' hagi mestissat, seguit las tendencias dels prohoms del mesticisme? S' ha mestissat lo ví, puig lo ví ja no es ví, sino que es una mestissalla de porquería, polvos, color, esperit y ayqua; tot menos ví. S' han mestissat los valors ja en paper ja en metàlich; lo pa en molts llochs, ja no es sino una mestissalla de cals, guix, brossas y un poch de farina dolenta; lo safrá no deixa de ser moltas vegadas sino filets de herbeta seca tenyida ab un producte químic de color vermell altament perjudicable y que sols deixa sentir sos efectes, bastant temps després de ferne us. Del carbó se n' ha fet una mestissalla que la mitat es ayqua pura, impregnada en dit material pera que tinga més pes y puga aumentarse lo preu del mateix; qui podrá calcular las mestissadas que fan los apotecaris ab l' ayqua del pou? qui las d' innumerables metjes ab las sevas receptas, d' advocats ab los seus plets, de notaris ab las sevas escripturas, de jutjes ab sas, moltas vegadas, injustas sentencias, d' alguns *llanuts* ab lo seu fals *Criteri*, de cert periodistas ab sa *mala Fe*, de poetas ab sos plagis, de pintors ab sas copias, de músichs barrejant lo poch que han sentit ab lo molt que han pres de altres, en una paraula de boijos ¡hasta de boijos! ab sas moltas vegadas maneras fingidas pera pescar los quartos dels que s' hi embabiecan?

Quan perniciosa mestissada corre pel mon!

¡Quan be va dir Pio IX que los mestissos eran pitjors que la *Commune de Paris*! Quant necessari es agafar la escombra y empéndrerlas contra aquesta peste que corromp la societat! Pitjor, mil vegadas pitjor es aquesta gent que 'ls enemichs declarats, puig tothom sab que aquéstos son impotents al ferlos resistencia seria y enèrgica, mentres que aquells prenencls per amichs moltas vegadas y tenint en ells completa confiansa per lo bon paper que saben fer, clavan traydorament lo punyal dels errors moderns en lo cor dels confiats!

Y sensiblement me n' hi anat del estil humorístich al estil serio al parlar de la plaga mestissa, y sens pensarho també hi allargat més aquestas ratllas, de lo que 'm pensaba.

Hi ha tant que parlar de la mestisseria que casi hauré de dir per acabar com al principi: *Cóm ho fare?*

Molt senzill, posém per avuy punt final y un altre dia al volguer dar una altre fregada d' orellas als mestissos, ja sé *cóm ho faré*.

B. Picafort.

MAGNÍFICA IDEA.

Nostre sempre benvolgut germá de propaganda *El Siglo Futuro* ha publicat la següent in-

vitació á sos companys en la prempsa tradicionalista:

«Dentro de breves días, porque el 30 ha de salir de Barcelona (1), enviaremos al ilustre Sardá las adhesiones y firmas que hemos recibido para el Mensaje á Su Santidad.

»Parécenos que juntos y en apretado haz deben postrarse á los piés del solio pontificio todos los periódicos que ya en el terreno puramente religioso, ya en lo religioso y lo político á la vez, defienden en toda su integridad las enseñanzas de la Santa Sede, y quieren el pronto restablecimiento de su poder temporal.

»Rogamos, pues, á todos nuestros compañeros que, si les parece bien la idea, nos envien, cuanto antes mejor, las firmas de sus redactores, ó la de alguno por lo menos en nombre de la publicación, para que se pongan al pie del Mensaje del preclaro Sardá.

»Aunque algun periódico haya enviado ya su adhesion, no importa, repita el envío á este propósito. Porque esta es una adhesión especial, aquí se trata de que haga una manifestacion suya propia, y unida y compacta, de adhesion incondicional al Vicario de Jesucristo, la prensa católica española que aspira á merecer el elogio que mereció Sardá de la Sagrada Congregacion del Indice, por sustentar y defender la verdad contra el Liberalismo en todos sus matices, según las enseñanzas de la Iglesia.»

(1) Posteriorment s' ha plassat la sortida de la peregrinació pera 'l dia 6 de Febrer.

LO CRIT DE LA PATRIA.

Com suposarán nostres lectors, Lo CRIT DE LA PATRIA s' ha adherit al pensament del valerós colega madrilenyo, enviantli 'ls noms dels seus redactors y colaboradors, y esperém que 'ls periódichs carlistas catalans tots y la major part dels de las altres provincias españolas se reunirán en torn del *Siglo Futuro* pera fer ofrena al Sant Pare de las vidas y valer dels que acceptan ab totas sas conseqüencias las intransigents doctrinas de l' Iglesia católica.

ii 700.000,000 !!

Fa tremolar lo quadro que á nostres ulls se 'ns presenta, cada cop que per cert desitg de fer l' be ns detenim á contemplar nostre estat moral y material. Nos espanta y afligeix lo véurer tanta corrupció en casi totas las esferas del órdre social, y 'ls pochs remeys que s' buscan para conjurar la perillósíssima crisi que amenaça á nostre malhaurat sol de Espanya. Tot es cridar, quan estém en temps de obrar ab energia y serietat. No es nota altre afany en los goberns que baldarse en lo poder, en lloch de ferse més forts y respectats ab lleys sábias y prudents. No s' descubreix més que ambició de governar en las oposicions lliberals, fent càrrechs als governants, pera que quan sigan poder 'ns destrossin de pitjor manera.

En lo que ménos avuy se penssa es en millorar l' estat miserable y aterrador en que 'ns trobém, y la major part del temps se passa en guirigalls entre 'ls lliberals, y si per mes afront res se discuteix, sempre be á resultar llenya pel país. Es dir, fer tractats vergonyosos de comers que son nostra ruina, y concedir llibertatges sens fi, verdaders fills del lliberalisme asquerós y francmasónich.

Nos mouhen á fer aquestas lleugeras reflexiones nostre assolat país y la desditxa de nostra Patria. Nos fa agafar la ploma la miseria de nostres compatriotas sense pa 'ls uns y 'ls altres que martxan á tráurer s' la fam de las dents á terras estrangeras y llunyanas.

No volém fer més preàmbuls, y 'ns aném drets cap al bulto. Fundats en càlculs que creyém prudents, y que exposém breument, hem de dir que per lo ménos se malmetan unes 700 millions de pessetas cada any. ¡Cóm! sento un crit de asfaraiment. Molt senzill; ayuga va.

Si 'ns fixém en la agricultura, veýem lo molt que s' pert, ya per un motiu, ya per un altre. Fixantnos en la emigració que d' un temps observém, y creyentnos ser prudents, s' ha fet pujar á 50,000 individuos aptes per lo trevall. Considerém que siguin 250 'ls dias de fenyia al any, los cuales multiplicats per 50 mil, donan un producte de 12.500,000 jornals que podrían molt be destinarse á millorar las ter-

ras, jornal que produhínt 2 pessetas per barba, donarian 25 millions de pesetas; cantitat que 's pert per la emigració, que gracies als embolichs lliberals s' aumenta tots los jorns.

Y si ara á la pagesía la considerém estragada per las contribucions, arruinada per tractats de comers y abandonada per falta de brassos, dirérm; que suposant que hi ha 8.000,000 d' habitants pagesos que fan lo trevall pesat del camp, y empleanthi també los 250 dias qu' hem considerat de fenyia al any, donan un resultat de 2,000 milions de jornals, á rahó de 2 pessetas, un son 4,000 milions de pessetas. Mes si tenim en compte la poca protecció que 's dona á la agricultura no fem reparo en suposar una disminució de un octau del total de producció, ó sigui 500 milions de pessetas, que juntas á las anteriors, pujan 525 milions.

Si ho mirém baix lo punt de vista industrial, hem de considerar lo seu malíssim estat, per qual causa han quedat en vaga 60,000 obrers; número que multiplicat per 250 dias dona 15 millions de jornal perduts, á rahó de 2 pessetas un, producto: 30 millions de pessetas. De modo que ab aquests y las anteriors ja 'n tenim 555 millions.

No hi ha duple que ab aquestas crisi han de disminuir notablement las transaccions comercials, y que la mitat de població de Espanya, que hem dit es 8 millions de habitants, consu-

